

Ad-Soyad :

Cevap Anahtarı

Numara :

Lineer Cebir I Bütünleme Sınavı Soruları

03.02.2024

**NOT : Süre 90 dakikadır. Cevaplarınızı ayrıntılı biçimde yazınız. Sınıfta öğretilmeyen yöntemler kabul edilmez. Başarılar dileriz.**

1) Aşağıdaki ifadelerin yanına doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

(D) Lineer bağımlı bir kümeyi kapsayan her küme lineer bağımlıdır (4 p).

(Y) Rasyonel sayılar kümesi reel sayılar cismi üzerinde vektör uzayıdır (4 p).

(Y) Uzayda orijinden geçen her düzlem  $\mathbb{R}^3$  ün bir alt vektör uzayıdır (4 p).

(D) Her kare matris elementer matrislerin çarpımı olarak yazılabilir (4 p).

(Y) Denk matrislerin determinantları eşittir (4 p).

2)  $\{u, v, w\}$  vektör kümesi lineer bağımsız olsun.  $\{u + v, u - v, u - 2v + w\}$  vektör kümesinin de lineer bağımsız olduğunu gösteriniz (20 p).

3) A nxn lik bir reel matris olsun. nx1 lik bütün X matrisleri için  $AX=0$  ise A nın sıfır matrisi olduğunu gösteriniz (10 p).

4)  $\det \begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{bmatrix} = 6$  ise aşağıdaki determinantları **determinant açılımı yapmadan**

hesaplayınız (20 p).

a)  $\det \begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \\ b_1 + c_1 & b_2 + c_2 & b_3 + c_3 \end{bmatrix}$

b)  $\det \begin{bmatrix} a_1 & a_2 & \frac{1}{2}a_3 \\ b_1 & b_2 & \frac{1}{2}b_3 \\ 4a_1 - 2c_1 & 4a_2 - 2c_2 & 2a_3 - c_3 \end{bmatrix}$

5)  $V = \{(a, b, c, d) : b - 2c + d = 0\}$  ve  $W = \{(a, b, c, d) : a = d, b = 2c\}$   $\mathbb{R}^4$  uzayının iki alt vektör uzayı olsun.  $V \cap W$  alt vektör uzayının bir bazını bulunuz (20 p).

6) V, n - boyutlu bir vektör uzayı, U ise V nin bir alt vektör uzayı olsun.  $\text{boy}U = \text{boy}V$  ise  $U=V$  olduğunu gösteriniz (10 p).

## Lineer Cebir I Bütünleme Cevap Anahtarı

2)  $c_1(u+v) + c_2(u-v) + c_3(u-2v+w) = \vec{0}$  iken  $c_1 = c_2 = c_3 = ?$  mı?

$$(c_1 + c_2 + c_3)u + (c_1 - c_2 - 2c_3)v + c_3w = \vec{0}$$

$u, v, w$  lineer bağımsız olduğunda

$$c_3 = 0$$

$$c_1 + c_2 + c_3 = 0 \Rightarrow c_1 + c_2 = 0$$

$$c_1 - c_2 - 2c_3 = 0 \Rightarrow \frac{c_1 - c_2 = 0}{+}$$

$$2c_1 = 0$$

$$c_1 = 0$$

$$c_2 = 0$$

0 halde  $\{u+v, u-v, u-2v+w\}$

lineer bağımsızdır

3)  $A = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & \dots & a_{1n} \\ a_{21} & a_{22} & \dots & a_{2n} \\ \vdots & \vdots & \ddots & \vdots \\ a_{n1} & a_{n2} & \dots & a_{nm} \end{bmatrix}$  olsun.

$X = \begin{bmatrix} 1 \\ 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$  için  $AX = \begin{bmatrix} a_{11} \\ a_{21} \\ \vdots \\ a_{n1} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$

olup A matrisinin 1. sütunu 0 olarak bulunur.

$X = \begin{bmatrix} 0 \\ 1 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$  için  $AX = \begin{bmatrix} a_{12} \\ a_{22} \\ \vdots \\ a_{n2} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$

olup A matrisinin 2. sütunu da 0 olarak bulunur.

$X = \begin{bmatrix} 0 \\ 0 \\ \vdots \\ 1 \end{bmatrix}$  için  $AX = \begin{bmatrix} a_{1n} \\ \vdots \\ a_{nn} \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} 0 \\ \vdots \\ 0 \end{bmatrix}$

olup A matrisinin n. sütunu da 0 olarak bulunur.

0 halde A matrisi sıfır matrisidir.

4) a)  $\det \begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{bmatrix} = -\det \begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \end{bmatrix} = -\det \begin{bmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{bmatrix} = -b \neq$

iki satır yer değiştirel determinantın işareti değişir.

iki satır aynı olduğu için determinant 0

b)  $\begin{vmatrix} a_1 & a_2 & \frac{1}{2}a_3 \\ b_1 & b_2 & \frac{1}{2}b_3 \\ 4a_1-2a_1 & 4a_2-2a_2 & 2a_3-c_3 \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & \frac{1}{2}a_3 \\ b_1 & b_2 & \frac{1}{2}b_3 \\ 4a_1 & 4a_2 & 2a_3 \end{vmatrix} + \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & \frac{1}{2}a_3 \\ b_1 & b_2 & \frac{1}{2}b_3 \\ -2c_1 & -2c_2 & -c_3 \end{vmatrix}$

$= 4 \cdot \frac{1}{2} \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ a_1 & a_2 & a_3 \end{vmatrix} + (-2) \cdot \frac{1}{2} \begin{vmatrix} a_1 & a_2 & a_3 \\ b_1 & b_2 & b_3 \\ c_1 & c_2 & c_3 \end{vmatrix} = -2 \cdot \frac{1}{2} \cdot b = -b \neq$

iki satır aynı olduğu için 0

$$5) \quad V = \{(a, b, c, d) : b - 2c + d = 0\}$$

$$W = \{(a, b, c, d) : a = d, b = 2c\} \Rightarrow V \cap W = \{(a, b, c, d) : b - 2c + d = 0, a = d, b = 2c\}$$

$$(a, b, c, d) = (0, 2c, c, 0)$$

$$\begin{array}{cccc} \downarrow & \downarrow & \downarrow & \downarrow \\ 0 & 2c & c & 0 \end{array}$$

$$(a, b, c, d) = c(0, 2, 1, 0)$$

$$b - 2c + d = 0$$

$$\downarrow$$

$$2c$$

$$2c - 2c + d = 0 \Rightarrow \boxed{d = 0}$$

$$\boxed{a = 0}$$

olup

$$UNW = \text{sp} \{(0, 2, 1, 0)\} \text{ dir.}$$

Ayrıca  $(0, 2, 1, 0) \neq (0, 0, 0, 0)$  olduğundan  $\{(0, 2, 1, 0)\}$

lineer bağımsızdır

6)  $U, V$  nin alt vektor uzoyu oldugundan  $UCV$  olduğu

olabilir.  $V \subset U$  olduğunu göstermeye bakalım.

$\{a_1, \dots, a_n\}$   $U$  nun bir bazı olsun.  $\dim U = \dim V = n$  olduğunda

$U$  nun bir bazı  $V$  nin de bir bazıdır. O halde  $x \in V$  alırsak

$x$  i  $U$  uzoyunun baz elemanları cinsinde yazabiliriz.

$x = a_1 a_1 + \dots + a_n a_n$  şeklinde yazabiliriz.

Baz vektörleri  $U$  nun bir elemanı olduğu için  $x$ ,  $U$  nun elemanlarını

lineer birlesimi şeklinde yazılmış olur. O halde  $x \in U$  olur.

Yani  $x \in V$  alındığında  $x \in U$  olduğu görüldü. Yani  $V \subset U$  elde

edilir.  $V \subset U$  ve  $UCV$  olduđuna göre  $U = V$  bulunur.